

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia .....10.2010 r.

**P/10/044
LBY-4101-06-01/2010**

**Sz. P.
Tomasz Ptaszyński
Prezes Zarządu
Zakładów Chemicznych
„NITRO-CHEM” S.A.
w Bydgoszczy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007r., nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała Zakłady Chemiczne „NITRO-CHEM” S.A. w Bydgoszczy, zwane w dalszej części wystąpienia Zakładami lub Spółką.

Kontrolą objęto wspieranie środkami publicznymi restrukturyzacji spółek przemysłowego potencjału obronnego w latach 2002 – 2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 24.09.2010r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Zakładów w zakresie wykorzystania środków publicznych uzyskanych na wspieranie procesu restrukturyzacji Spółki.

W efekcie działań dostosowawczych, określonych w realizowanych programach restrukturyzacyjnych, Zakłady poszerzyły bazę asortymentową o nowe wyroby, dokonały modernizacji wytwarzanej produkcji, a także w pełni wykonały zobowiązania wynikające z podpisanych umów o dofinansowanie środkami publicznymi.

1. Kontrola wykazała, że Zakłady w badanym okresie dwukrotnie korzystały (w 2003 i 2004r.) z dofinansowania środkami publicznymi programów restrukturyzacyjnych Spółek przemysłowego potencjału obronnego.

Wsparcia restrukturyzacji Spółki w obydwu przypadkach dokonał były Minister Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej (MGPiPS), na podstawie art. 5 pkt 1 i art. 5b ust. 1 i 4 - ustawy z dnia 7 października 1999r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 83, poz. 932 ze zm.).

2. Ogółem w badanym okresie NITRO-CHEM uzyskał 1.350 tys. zł dotacji, tj.:

♦ **900 tys. zł – w ramach umowy o dotację zawartej 14.11.2003r. na:**

- wdrożenie do produkcji seryjnej pocisku odłamkowo-burzącego 152 mm do haubicoarmaty AHS-77 DANA,
- opracowanie i wdrożenie nowoczesnej surowcowo-oszczędnej technologii produkcji dwunitrotoluenu DNT-100.

♦ **450 tys. zł – w ramach umowy o dotację zawartej 15.11.2004r. na:**

- opracowanie i wdrożenie metody przemysłowego recyklingu materiałów wybuchowych (działalność badawczo-rozwojowa).

3. Poza ww. dofinansowaniem środkami publicznymi programów restrukturyzacyjnych przemysłowego potencjału obronnego, Zakłady skorzystały w 2010r. z przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 maja 2009r. programu wspierania przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. inicjatyw pobudzających polską gospodarkę w sektorze bezpieczeństwa i obronności państwa (zwanego dalej „Programem 2009”). Przedmiotem wsparcia było zamówienie Ministerstwa Obrony Narodowej (MON), na dostawę w 2010r. uzbrojenia o wartości 21.895,6 tys. zł (umowa z 8.03.2010r.). Do czasu zakończenia niniejszej kontroli nie stwierdzono zagrożeń dla realizacji tej umowy, a terminy dostaw ustanowione były na koniec listopada i grudnia 2010r.
4. NITRO-CHEM, jako producent materiałów wybuchowych efektywnie i zgodnie z przeznaczeniem wydatkował otrzymane środki publiczne, co pozytywnie wpłynęło na wykorzystanie potencjału produkcyjnego oraz wyniki finansowe Zakładów w latach następnych. Następstwem udzielonego wsparcia było m.in.:

Wdrożenie do produkcji seryjnej pocisku odłamkowo-burzącego 152 mm do haubic-armaty AHS-77 DANA.

Kontrola wykazała m in., że:

- ◆ Produkcja seryjna pocisku pozwoliła Ministerstwu Obrony Narodowej na rezygnację z ich importu i realizowanie zakupów u polskiego producenta – przy współpracy z polskimi kooperantami (wcześniej nie było polskiego producenta tego typu amunicji).
- ◆ Po zakończeniu projektu ww. pocisk odłamkowo-burzący 152 mm był corocznie sprzedawany MON. W latach 2003-2009 sprzedano ponad 17 tys. szt. tej amunicji, na wartość prawie 24 mln. zł.

Opracowanie i wdrożenie nowoczesnej surowcowo-oszczędnej technologii produkcji dwunitrotoluenu DNT-100.

- ◆ Udzielone wsparcie pozwoliło na przeprowadzenie działań w zakresie modernizacji linii technologicznych oraz wdrożenie nowoczesnych technologii.
  - ◆ Technologia ta znacznie obniżyła koszty produkcji DNT -100 oraz umożliwiła oferowanie odbiorcom nowego nieprodukowanego dotychczas (poszukiwanego przez część klientów), gatunku o nazwie handlowej DNT-50.
  - ◆ Z rozliczenia ilości i wartości produkcji uzyskanej na zmodernizowanych liniach technologicznych wynika, że w latach 2003-2009 sprzedano ok. 4 tys. Mg izomerów dinitrotoluenu (i ich mieszanin) o łącznej wartości prawie 24 mln. zł.
5. Pomimo osiągnięcia celów określonych w ww. umowie o dotację zawartej 15.11.2004r. na opracowanie i wdrożenie metody przemysłowego recyklingu materiałów wybuchowych (działalność badawczo-rozwojowa), działań tych nie udało się wykorzystać w praktyce i nie przyniosły one zakładanych pierwotnie efektów.

Wdrożenie to podjęto w wyniku dokonanego rozpoznania faktu, że Agencja Mienia Wojskowego (AMW), dysponowała znacznymi zasobami amunicji przeznaczonej do demilitaryzacji. Pomimo że realizacja umowy doprowadziła do wdrożenia metody przemysłowego recyklingu materiałów wybuchowych nie osiągnięto pozytywnych skutków. Główną przyczyną tego stanu, było przejęcie zasadniczej części zasobów z Agencji Mienia Wojskowego przez jedną z konkurencyjnych spółek spoza grupy „Bumar”.

6. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przestrzeganie przez beneficjenta pozostałych postanowień umownych w zakresie udzielonego wsparcia, a w szczególności:

- zgodność wykorzystania środków finansowych z warunkami umownymi,
- terminowość i kompletność przygotowywanych przez Zakłady dokumentów sprawozdawczych w zakresie udzielonego wsparcia.

7. W ocenie NIK Zarząd Zakładów w badanym okresie podejmował skuteczne działania w zakresie realizacji opracowanych programów restrukturyzacji produkcji oraz poprawnie wykorzystał uzyskane w latach 2002 – 2010 wsparcie tych działań środkami publicznymi. Powyższe potwierdza:

- ◆ Osiągany w ostatnich latach dodatni wynik operacyjny na działalności gospodarczej – ponad 8,7 mln. zł za 2009r. i ponad 5,1 mln. zł za I kw. 2010r.
- ◆ Uzyskanie przez Zakłady w 2010r. nagrody specjalnej Ministra Gospodarki w kategorii „*Polski Eksporter Uzbrojenia*”. W jej uzasadnieniu podano m.in., że było to wynikiem osiągnięć Spółki w zakresie – „*wysokiej jakości wyrobów, bezpieczeństwa produkcji oraz wysiłków na rzecz ugruntowania pozycji na rynku międzynarodowym*” oraz że „*Zakłady są znaczącym producentem i eksporterem uzbrojenia i sprzętu wojskowego, który potrafi z powodzeniem wykorzystywać profesjonalną wiedzę dla rozwoju wyrobów i usług, charakteryzujących się wysokimi walorami technicznymi i jakościowymi*”.

8. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację wniosków pokontrolnych z poprzedniej kontroli NIK przeprowadzonej w 2002r. w zakresie „*Restrukturyzacji sektora obronnego w latach 1996 – 2002 – I półrocze*”.

Przekazując powyższe uwagi i oceny, w świetle opisanego stanu, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków, o których mowa w art. 60 ust. 2 ustawy o NIK.

Wobec powyższego Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, nie oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa informacji, o której mowa w art. 62 ust. 1 ustawy o NIK.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.